

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication
29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ואתחנן - שבת נחמו
Shabbos Parshas V'eschanan - Shabbos Nachamu
יא' מנחם אב תש"ס - August 12, 2000

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 7:45 * שקיעה/יום השבת - 7:59
זמן קריאת שמע/מ"א - 8:56 * צאת הכוכבים/מערב - 8:49
זמן קריאת שמע/גר"א - 9:32 * לשיטת רבינו תם - 9:11
מי שמדליק מוקדם, אין לאחר מזמן עצם קבלת השבת (משיאמר מזמור שיר)

מדעת עליון

ויאמר ה' אלי רב לך אל תסף דבר אלי עוד בדבר הזה וגו' (ג-כו)
איתא במדרש - א"ר תנחומא זשי"ה "תחנונים ידבר רש"י - זה משה.
"ויעשיר יענה עזות" - זה הקב"ה, שהוא עשירו של עולם שאמר לו "רב לך"
עכ"ל המדרש. ולכאורה פלא עצום הוא זה, שרבי תנחומא דורש את לי הכתוב
"יענה עזות" על הקב"ה! הלא כפשוטו, אין זה אלא לשון גנאי!
אלא ביאר היהודי הקדוש מפשיסחא זצ"ל שידוע, שאילמלא היה משה
רבינו נכנס לארץ ישראל, היה מביא בזאת את הגאולה השלמה ושוב לא יהיה
עוד חורבן. ברם, כבר למדנו שמן ההכרח, הגאולה השלמה תבוא רק ע"י
משיח בן דוד, ולכך לא היתה העת ההיא כשרה להגאולה. וזהו מרומז במלה
"רב" שהיא נוטריקון רות ובעז - והגאולה תבוא רק ע"י בן דוד המלך, שהוא
מזרעו של רות ובעז. אכן, אם תשלים את האותיות "רב", כדי שתקבלו
השמות "רות" ו"בעז" בשלימותם, עלינו להוסיף כמה אותיות, שהם עיז'ות'.
זהו איפוא שרמז רבי תנחומא בדרשתו. "ויעשיר יענה עזות" - בתור פירוש
על הכתוב "רב לך" בפרשתנו - שאמר הקב"ה למשה, כי הגאולה אינה יכולה
לבוא אלא ע"י זרע של רות ובעז, ולא על ידו. ואכן המלה "עזות" יחד עם
המלה "רב", מהוות ביחד "רות בעז".

והפיץ ה' אתכם בעמים ונשאתם מתי מספר בגוים אשר ינהג ה' (ד-כו)
יש להקשות, מאחר שכתב "והפיץ ה' אתכם בעמים", מדוע כפל ואמר

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. ואהבת את ה' אלקיך וגו' (ו-ד'ה')

This *posuk* begins the daily recital of "Shema". We find in the *gemara* (ברכות יג.) that reciting this *posuk* and the following five *posukim*, is called, "Accepting the yoke of Heaven." - "קבלת עול מלכות שמים".
Reciting the second paragraph of *Shema* (עקב יא-יג) is called "קבלת עול" - "Accepting the yoke of mitzvos." What is the yoke of Heaven as distinct from the yoke of *mitzvos*?

R' Avrohom Grodzenski HY"D, *Mashgiach* of the Slobodka Yeshiva, answers that to understand this, we must understand the basic tool of the *yetzer hara*. This tool is the concept of "choice." Man doesn't mind doing what is right, but he must feel like he is in control and no one can tell him what to do. Phrased differently, man does not object to doing *mitzvos*; what he objects to is the yoke of Heaven. Conversely, accepting the yoke of *mitzvos* is not so hard, so long as one has accomplished the prerequisite: "Accepting the yoke of Heaven." This means subjugating man's desire for "choice" to the recognition that man is ultimately under the total guidance of *Hashem*. In *Shema*, we first show our acceptance of Heaven's control and then we follow through with our acceptance and performance of *mitzvos*.

הוא היה אומר

R' Gedaliah Meir ZT"L would say:

"Don't be so humble - you are not that great!"

R' Yonah of Amsterdam ZT"L would say:

"In theory, there is no difference between theory and practice. But, in practice, there is!"

R' Yisroel Salanter ZT"L would say:

"When a Jew recites *Shema* with the purpose of proclaiming the reign of *Hashem* over the four corners of the Earth, he must not forget to allow *Hashem* to also reign over his own person!"

A SPECIAL MAZEL TOV TO MR. AND MRS. URI FRISHMAN

AND THEIR SON AVRUMI ז"ל ON HIS BAR MITZVAH

יה"ר שתזכו לגדלו לתורה לחופה ולמע"ט מתוך נחת ובריאות

For information please call 914-362-4380/E-Mail TorahTavlin@aol.com.

"No, no," the king protested. "Let me assure you that I will do no such thing. As a matter of fact, let's try this: You put your recommendation into a sealed envelope and hand it to one of my officers. I promise that I will not open it until I have chosen the gate through which I wish to enter the main city."

R' Avrohom thought for a moment and then chose his words very carefully. "The king will enter through a totally new gate," he wrote on a piece of paper and sealed it in an envelope.

King Juan had every intention of thwarting his Jewish advisor who was reputed to be the smartest man in the land. Indeed, in order to do so, he had conceived of a plan whereas he ordered the wall around the city be breached, creating a new opening through which he marched through. By doing so, he felt reasonably sure that he could prove that the Jews, and R' Avrohom especially, were incapable of predicting the future course of events. The wise man had, however, foreseen this and the king, who hadn't realized that he was dealing with a wisdom beyond "mere prophecy", was forced to concede that R' Avrohom had outwitted him.

TORAH GEMS

ועבדתם שם אלהים.. אשר לא יראון ולא ישמעון.. ובקשתם משם (ד-כח'ט)

Why are only four of the five senses mentioned here, overlooking the sense of speech?

The **Vilna Gaon ZT"L** quotes the *Medrash in Shir Hashirim* that when the prophet Daniel heard that King Nevuchadnezzar of Babylon removed the שם ה' - *ineffable name of G-d* from the אורים ותומים and placed it inside the mouth of a great idol so that it would be able to speak, he asked permission from the king to kiss the idol. As he kissed it, he managed to remove the holy name from the idol's mouth, depriving it of the power to speak and exposing it to all the people as worthless folly.

Says the Gaon, all this is predicted in these *Posukim*. "*And there you shall serve*" - in Babylon, a man-made idol, "*Which neither see nor hear nor eat nor smell*" - although the people will still be fooled into believing that it does have the power of speech. However, continues the next *posuk*, "*But from there you will seek Hashem*" - in it's mouth you will search for Hashem's name, "*and you will find him*" - remove it even at great risk.

It was this *posuk* from the *Torah* that showed Daniel to seek the *Shem Hashem* from the mouth of the idol and slyly have it removed.

הקרא "בגוים אשר ינהג ה' אתכם שמה"?

ותירץ הגמור"ר חיים מוולוז'ין זצ"ל שבגמ' כתובות (קי:) מצינו - כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוך, וכל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוך ע"כ. והטעם, משום דבחו"ל ההנהגה היא תחת מערכת המזלות, ולא תחת ממשלת הקב"ה עצמו. לא כן הצדיקים הגדולים, שהם תחת ממשלת השי"ת אף בחו"ל, אלא שבגלות המרה הזאת, יתמעטו אלה הצדיקים, ואף זו מקללות התורה.

וא"כ י"ל, שלזה רמז הכתוב "והפיץ ה' אתכם בעמים" - דהיינו, שבני ישראל ייצאו לגלות מארץ הקדושה לחוץ לארץ. ומלבד זאת, "ונשאתם מתי מספר בגוים אשר ינהג ה' אתכם שמה" - כלומר, אלה האנשים הגדולים וצדיקים, אשר ינהג ה' שמה בחוץ לארץ, בעצמו, ולא באמצעות המזלות, הללו ישארו מתי מספר. וזו קללה בפני עצמה, שהגלות המרה וגדולה עד מאד תנמנע מהם השגת השלימות גם כן, ויתמעטו מכלל ישראל אנשים חשובים ובני עלייה מקרבם.

מעשה אבות.... סימן לבנים

כי היא חכמתכם ובינתכם ... ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה (ד-ו)

The *gemara* teaches us that a wise person is considered superior to a *prophet*. The reason for this being that the incredible ability of *Torah* scholars to foresee things through their sheer wisdom, allows them to make important decisions that will positively affect the Jewish people. This wisdom is often tantamount to, or even greater than, actual prophecy.

The story is told that King Juan of Portugal had a number of Jewish advisors, chief among them was the famous **R' Avrohom Zacuta ZT"L**. One day, the king called R' Avrohom to come to his royal court. He told him that he was about to travel to one of his far-flung provinces and he wished to know how he should go about entering the province. R' Avrohom did not understand what the king was referring to and why he was needed for this. King Juan explained that what he really wanted to know was, through R' Avrohom's astrological divinations of which he was most famous for, which gate of the province would it be most propitious for him and his entourage to enter through.

R' Avrohom sensed that the king was setting a trap for him and knew that possibly his life depended on getting the answer correct. "Of what use is it, your majesty," said R' Avrohom in his most innocent manner. "If I will tell you one gate, you may wish to enter through another."